

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Marcur'a si Sambet'a, F6ica una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidioceri, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacc'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 28.

Brasiovu, 8. Apriliu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Despre impartirea politica a Transilvaniei.

(Continuare si capetu.)

Cu privire la punctulu alu treilea afu ca in adeveru e de trebuintia, c6a cu ocasiunea impartielii pre catu numai suferu impregiurarile se fimu cu t6ta luarea aminte, pentru-c6a natiunalitatile se se adune la unu locu, ceea ce inse pentru Ardealu este o problema grea. Ci ac6sta condesare la unu locu nu o poti impinge pana la punctulu celu mai din urma*), pentru-ca de aici ar' resulta nisce anomalii f6rte batat6re la ochi.

Precum adica ar' fi o nedreptate a face o impartiel6a c6a aceea, alu carei scopulu principalu ar' fi numai c6a se paralisesse pe un'a s6u pre alta natiune s6u tocma se o nimic6sca, asi6 din contra earasi ar' fi o impartiel6a f6rte gresita si de condamnatu, candu cineva ne mai privindu la neci unu felu de alta impregiurare ar' impartit6a tier'a numai in interesulu unei s6u doua natiuni. —

In anii mai din urma, purcede auctorulu dicundu, amu fostu norocitu s6u nenorocitu a ved6 mai multe planuri de impartirea Transilvaniei. Amu vediutu unu proieptu inainte de ac6sta cu cativa ani, dupa care in Ardealu aru fi 11 scaune sasesci, nu inse cele 11 vechi, ci compuse din cateva noua, eara altele compuse din unele vechi, si din alte comune trase de airea la sasime. Intru adeveru ca acea impartiel6a era atatu de interesante, in catu nu miam pregetatu a mi-o delinia si totuodata a mio descrie dupa localitati, pentru-ca pana atunci nu aveam idea despre unu lucru mai de risu, si nu credu se se afle ieroglifi mai frumosi tocma si pe cele mai vechi colonne monumentale, decatu era cele zugravite pe chart'a desemnata in urmarea acelei impartielii. Scopulu adica fusese, c6a cu acelu modu se intemeiese in ti6ra o ti6ra sas6sca respandita.

Amu vediutu earasi altu planu, prin carele Transilvani'a se impartia in 36 comitate. Nu e indoiel6a ca acelu planitoru 'sia imaginatu, cumca Transilvani'a este o vaca f6rte lapt6sa, care va fi in stare de a nutri 36 comiti supremi, cum si 36 corporatiuni de functionari, si inca cu plati bune, pentru-c6a toti se nu faca nimicu.

Amu vediutu altu planu, dupa care Transilvani'a se impartia in cinci comitate magiare, in 5 secuiesci, 5 sasesci, 5 romanesci si doua districte romanesci si asi6 suma sumarum 22.

Amu mai auditu de unu planu nou, carele voiesce a infintia 18 comitate.

In fine mai audiutu despre unu planu si mai nou, dupa care ar' fi a se infintia unu pamentu sasescu, cu carele se se impreune tiermulu stengu alu Tarnavei mici, adica acea parte a tienutului depe Tarnav'a mica in care locuescu cei mai multi magiari, pentru-c6a asi6 adeverat'a germanisatiune se se si inc6pa. Dupa

*) Mai bine s'ar' dice, pana la cea din urma pers6na, precum isi imagin6 unii sasi si unii romani in 1848—9, eara ungerii totu pe atunci pana la — Marea n6gra o singura natiune magiara. Ref.

acestu planu secuimea se va impartit in doua comitate, eara ce se va alege din cealalta parte a Transilvaniei, scia Ddiu; p6te fi ca voru d6 si magiariloru din gratia ceva.

Si in t6te acestea impartielii care a fostu ide'a principala? Antaiu pentru-c6a se se faca pre catu se p6te ampoiati mai multi pe pungile poporului; eara adoua pentru-c6a o natiune se se asigure pre sinesi catu se p6te mai curendu cu pagub'a celeilalte. Amu disu mai susu, cumca concentrarea la unu locu o afu de trebuintia, sustienu inse ca adunarea la unu locu fortatiata (silita) si purc6sa din interesu egoisticu este de condamnatu, pentru-ca scopulu ar' fi apasarea.

In fine in catu pentru punctulu alu patrulea, apoi la acesta inca trebuie se fimu cu luare-aminte. Ci ac6stu scopu se p6te ajunge in Transilvani'a (adica, c6a fiacare comitatu se aiba vreunu orasiu de capitala), din cauza ca orasiile n6stre sunt atatu de respandite, in catu la t6te comitatele se ajunge cate unulu s6u mai multe.

Dupa-ce amu scrisu asia multu, s'ar' pot6 astepta dela mine, ca dupa t6te acestea se esu cu unu planu de impartiel6a gat'a; ci eu nu o facu ac6st'a, pentru-ca nu sunt asia arogantu, c6a se me apucu de unu lucru atatu de maretiu numai din mancarime (pruritus); eara de alta parte nu voiu se iau asupra'mi nici rol'a lui Romulus, neci se miergu pe urm'a strabuniloru nostrii*) carii au ocupatu tier'a, ci eu cu acestu articulu am avutu de scopu numai atata, c6a se constatu, cumca o impartiel6a noua nu se p6te improvisa, pentru-ca aceeaasi trebuie se fia prevenita de o numeratura a locuitoriloru dr6pta si acurata, din cauza ca cea din a. 1857 nu are acestea insusiri.**). Alu doilea trebuie se fia prevenita si de unu operatu catastralu f6rte acuratu. Fara acestea o impartiel6a noua nu se p6te pune in lucrare, pentru-ca numai din acestea se p6te statori si poporimea si intinderea, precum se p6te deslega si intrebarea, d6ca nou plasmuitele comitate voru fi platindu atata contributiune, pentru-c6a se p6ta porta sarcinele administratiunii. Preste ac6sta se mai cere de neaparata conditiune, c6a planulu elaboratu mai nainte de a se priimi se fia cercetatu de catra 6meni de specialitate la faci'a locului, pentru-c6a se se afle, nu cumva se voru intempina pedece firesci la punerea lui in lucrare, ca-ce numai pre ac6sta cale se p6te asigura planulu unu viitoru, eara din contra totulu ar' fi unu lucru indesiertu.“

— Pana aici Dn. H. H. in K. K6zln6y.

Noi din partene inca recun6scemu intru t6ta poterea cuventulu insemnatarea unei noua impartielii a Transilvaniei; noi inca ne-amu ocupatu cu ac6sta cestiune inca si nainte cu 13—14 ani; eara in Ian. 1862

*) Acestu „nostrii“ se p6te aplica si la romani si la ungeri intocma. Not'a ref. Gazetei.

***) Ne ar' plac6 se aflamu causele, pentru care numeratur'a din 1857 nu ar' fi fostu neci dr6pta neci acurata. Ce e dreptu, publicitatea magiara din Clusiu mai ridicase cate odata si mai nainte protestu asupra acelei numeraturi, inse neciodata nu ne a convinsu cu ceva argumente tari. De a fostu vreo numeratura nedr6pta, apoi ne ramasimu 99 la 1, ca aceeaasi a fostu nedr6pta numai pentru romani. Not'a ref.

anu publicatu totu in acésta Gazeta acelu proieptu de impar-tiála, despre carele auctorulu articulului din K. K. vorbesce la loculu antaiu si pe care proieptu tocma 'si unii sasi l'au aflatu ca este „nerusinatú.“ Cele patru conditiuni puse mai insusu le subscriemu si noi in principiu cu tóta placerea. Veditu-amu si noi feluri de planuri de impar-tiála, unele mai nemerite, altele mai scalciate si scalambate, unele fantastice, altele egoistice pana la grétia si urgia. Cu tóte acestea noi, de si romani, nu potemu fi in acésta privintia atatu de pesimisti precum este soritorulu din K. K., de si magiaru.

Proieptulu de impar-tiála politica a tierii va veni de si-guru elaboratu gat'a dela regimu la dieta. Acésta ilu va lua in desbatere si -- póte fi ca 'lu va cerceta, întóree, suci, in-verti si scarmana pana ce i se va uri de elu, cara mai pre-urma — ilu va priimi séu pe acela, séu va propune ea al-tulu dela sine. Se punemu ca magiario-secuui voru lipsi earasi din dieta; ei inse potu fi prea incredintiati si prea siguri, ca in membrii sasi voru avea pre cei mai ferbinti si mai de-terminati aparatori ai intereseloru natiunii magiario-secuiesci intru totu intielesulu vechei, secularei confederatiuni natiu-nale. Déca este se se faca in adeveru si dupa tóte formele o tíera sasésca in Ardealu, se nu aiba auctorulu neci o grija, ca aceeasi neci-odata nu se va face pre contulu natiunii magiario-secuiesci, afara numai de singurulu casu, candu tocma capii si conducatorii acesteia s'aru invoi si aru lucra inadinsu spre unu asemenea scopu, precum au lucratu ei in trecutu la mai multe ocațiuni de natur'a, despre oare ne este astadi verb'a, ocațiuni de acelea, pe care ne-ar' tiené timpu fórte indelun-gatu a le insira dupa istoria un'a cate una. Preste acestea auctorulu ar' trebui se scie, ca déca este verb'a de a domni séu stapani (herrschen), apoi caracterulu poporaloru transil-vane aduce cu sine, cá patricii si amplotatii sasi se vrea a'si face tréba in acésta privintia multu mai bucurosi cu badea Ioanu, badea Ceorgie, Stefan etc. decatu cu János, Gyuri, Pista bácsi. Se nu trecemu cu vederea neci acea impregiu-rare, ca de si tienuturile romanesce in cursu de mai multi seculi au fostu invrestate sistematice candu cu colonii ger-mane, candu cu secuui séu cu unguri din tienuturile Debre-czinului, candu cu ostasi unguri nobilitati, de si nu numai sub imperatulu Sigismundu, ci si multu mai tardiu in a. 1603 s'a decretatu (in diet'a din Alba-Iulia), ut populus valachicus radicatus existirpetur *); de si din romanii ardeleni necurmatu au emigratu in tierile romanesce, — totusi ei pentru toti acei politici carii se mai tienu de maxim'a regelui Ungariei Ste-fanu I.**) séu de alui Mahmud***) subjugatorulu Constantino-polei, mai locuiescu inca prea numerosi si prea compacti in cateva tienuturi ale acestei tieri. —

Relatiune

asupra celorlora doua proiepte de lege privitoare la §§ 40, 45, 48 si 82 ai patentei urb. din 21 Iunie 1854.

(Continuare din Nr. tr.)

Prob'a cea mai evidente despre aceasta ni o dau comu-nele cele multe sasesci de prin comitate, ale caroru locuitori au fostu iobagi, precum si cele multe inclave de comunitati romanesce, care cu tóte ca s'aru aflá asiediate din launtru de linea marginale a fundulu regiu, totusi s'au tienutu de comitate si locuitorii lor au fostu iobagi. Luandu lucrulu dup' unu rationamentu sanatosu, acele comune de buna séma nu s'au sclavitu prin aceea, ca locuitorii lor ar' fi fostu fora pamentu si s'ar' fi colonisatu pe alodiulu caruiva domnu do-natariu pre lenga prestatiuni feudale; ci au ajunsu in statulu iobagescu prin careva din cele multe fatalitati, carora au fostu espusa tíer'a nóstra in timpurile de resbelu cu Turcii si a principiloru nationali, seu si prin alte metamorfose ale tempuriloru nefavoritóre, uneori si prin rar'a astutia ou care se scieau purtá unii din cei mai puternici, pana candu vedea pe cei mai slabi si nepriceputi caduti viptim'a pofteloru de cucerire. — Acesti nefericiti inse posesiunile lor le au conservatu atatu in pasiune, catu si in pamentu aratoriu, fe-natiu si paduri, pana in diu'a de adi, nu numai, ci posesiunile lor legile patriei le au sustienutu in a lor dreptu, precum se vede apriatu din articlii de legi, care tractéza despre „bo-

na et jura possessionaria“ fostiloru supusi domnesci, despre oare am tractatu mai in susu. —

Asemenea comune cu drepturi asemenea au existatu si prin comitate, acésta trebue se o concedemu, déca nu voimu se aparamu, cá candu amu crede, cumoa teritoriulu comitate-loru cu intrarea lui Tuhutum in Transilvani'a dupa anonimulu notariu alu regelui Bela pe la finea secululu alu IX-lea aru fi fostu pretutindenea desiertu de comune si de poporu, de óre-ce atunci ar' trebui se credemu si aceea, ca poporulu de prin comitate séu au crescutu mai tardiu cá buretii din pa-mentu, s'au ca i au adusu din aeru plóia, cá pe vercolaci, si aceasta din cauza, ca o afirmatiune, ca dóra poporulu de prin Comitate sár fi adunatu aci mai tardiu din celelalte parti ale tierii, ori póte chiaru din alte tieri n'aru dovedi alta, decatu o totala necunoscentia a istoriei patriei si a sumeloru de articlii de lege, prin care nu se dá si punéa premii la emigranti din alte parti spre a se impopora comitatele; dar' din contra ca s'au pusu stavili felurite, si se impededá cu multe banesci trecerea emigrantiloru iobagi de prin comitate, care 'si cautá scutinti'a si refugiulu de apasari in alte tieri, precum erá locurile minerari si fundulu regiu, ear' pentru cei mai multi vecinele principate dunarene; — totu multe banesci erá staverite si se dictá asemenea celorlora la astufeliu de emigranti le dá adepostu, apoi déca aflanduse nu voiea ai dá inderetu stapaniloru lor feudal. —

Prob'a invederata a adevéruulu acestoru aserte resulta din Const. Aprb. P. III. Titlulu XXXI. art. I. II. III. IV. V. VI. VII. si din Const. Aprob. P. IV. Titl. XIV. Art. I. — Asia domniloru poporulu de prin comitate pentru acarui ingradire cu murii legislatiunei vitrege s'au fostu adusu acumu citatii articlii de lege, nu este altulu de decatu acela, pre care l'au aflatu alu IX-lea seclu in posesiunea pamentulu seu de totu soiulu de cultura, si de care cá se se despartia nu l'au ertatu parte conditiunea lui de viétia, parte asprimea legiloru feudale. — Neci nu existe ver unu articlu de lege, prin care si din care s'ar' vedé, ca acestu poporu s'ar' fi deposesionatu candu de acelu pamentu in acarui stapanire s'au aflatu candu dupa caderea ducelui Gelu alegundu'si de domnu pre Tuhutum de buna voia au primitu in pamentulu si tier'a lor de conlocuitori si partasi la tóte drepturile pe magiari, in care comuniune de drepturi regnicolare au traitu aceste duo po-póre mai multu tempu, avendu pentru conducerea conseloru comune publice si private unu organu comunu din istoria cu-noscutu, cá universitate a unguriloru si a romaniloru, despre care vorbindu si istoriculu Pray da la lumina in critica s'a disertatiune urmatoriulu pasu, pre care l'au scosu din origi-nalulu aflatu in conventulu dela monastirulu Clusiuului si suná asie „Paulus Magnus de Vayda Háza vexilifer universitatis regnicolarum Hungarorum et Valachorum in partibus Tran-silvanicis“ etc. etc. Nu s'au deposesionatu dicu acelu poporu, pentru-ca prin acea, cá prin forti'a impregiurariloru, s'au per-dutu libertatea pristina si au caditu in servitutea personale, nu se póte dice, cumca siaru fi perdutu posesiunea, candu din contestulu legei se vede chiaru contrariulu, adeca se vede, ca erá legatu de posesiune si nu o putea neci parasi, pentru-cá se nu scadia prin aceea fontanele de venitu ale respecti-viloru donatari, care nu avea grije de cultur'a pamentulu, — dar' mai alesu pentru-cá tier'a intréga se nu ajunga in deca-dentia, precum se vede aceasta din articlii cei mai dejositori adusi in contra poporulu devenitu dela uniunea aniloru 1437 si 1438 identicu cu natiunea romana. Asie dice art. I. din const. aprob. P. I. Titl. VIII. vorbindu despre preotii roma-nesci „Noha az oláh natio az hazában etc. etc. propter regni emolumentum miglen patialtatnak“ adeca preotii si poporulu, — ear' apoi art. I. din const. aprob. P. I. Titl. IX. „Noha az oláh nemzet propter bonum publicum admittáltatott ez hazá-ban;“ — O massa de proletari la numeru asie de mare pre-cum este poporulu pentru care s'au adusu articlii de lege de acum si cei de pana aci citati, cine ar' puté fi atatu de simplu si fora judecata, cá se creada, cumca este „pro regni emolumento“ si „pro bono publico“ adeca spre folosulu tierii si binele publicu? Teróre si grije neadormita insuffla prole-tariatulu atatu conciviloru catu si domnitoriuului, elu déci nu este pro bono publico neci pro regni emolumento, acesta e unu adeveru ce resulta din studiulu istoriei popóreloru si a stateloru — Concedu inse si cu mine totu amicuulu adevé-rulu trebue se concéda, cumca unu numeru egal de poporu cá celu din susu pomenitu, disponendu despre isvórela buneii stari materiali, si avendu consciinti'a omului cu stare reale, din care nu numai ca se póte sustiené pe sene, da singuru face concurentiá de procreatiune si pentru lipsa conciviloru sei; concedu dicu, cumca unu poporu cá acela si la nume-

*) Vedi la Wolfgangus Bethlen,

***) Regnum unius populi instabile et imbecille est.

****) Mahmud ridicá cu sil'a cate 2—3 sute mii ómeni din o tíera, ii ducea in alt'a, de unde earasi aducea totu a-tati dincóce spre a'i amesteca dupa nationalitati, caractere si relege, pentru-cá se nu se póta intielege unii ou altii.

rule pomenitu este au fostu si va fi totudeuna „pro bono publico si pro regni emolumento.“ — (Va urmă).

Sinodulu diecesei romane sibilane.

Amesuratu promisiunei mele din Nr. 26 alu „Gazetei“ lasandu discutiunea cea infocata intre presedinte si intre comisiunea referitorie asupra agendelu sinodulu parohiale, unde s'a primitu formulatiunea comisiunii cu óresi care modificatiune, trecu la § 29, care a produsu o desbatere apriga anumitu capetulu sunatoriu: „si din partea membriloru sinodulu parohiale se pote face vro propunere, inse aceea se fia in scriu si spriginita celu pucinu de trei membri sinodali. Presedintele va prefige ordinea candu o asemea propunere are a se luà la pertraptare.“ Dr. Glodariu, nu e multumitu neci cu spiritulu neci cu formulatiunea §-lui, linea ultima ad.: „Ca presedintele are a prefige ordinea, candu o asemea propunere are a se luà in pertraptare.“ Elu vede, ca prin cuvintele acele atatu de vagi si atatu de elastice se da in mana presedintei una volnicia si i se deschide o usia larga de a arunca o propunere ori-catu de urgente si ori-catu de importante pana ad calendas graecas. In § acesta diacea unu principu mare si importante ascunsu: ca presedintele e preste sinodu, si nu sinodulu preste presedinte. Si cá se nu se intemple o astufeliu de amanare stricatiósa si ca se se incungiure neplaceri spre viitoriu elu face propunerea s'au motiunea, cá presedintele in data ce au primitu vr'o propunere s'au motiune din partea vruni membru sinodale suscrisa si sprijinita de trei membri se o predè unei comisiuni, carea se o cercetesa 'si lucrea si presedintele se fia obligatu a lua propunerea facuta la desbatere, candu va cere sinodulu inca in decursulu siedintei curinte. Propunerea acésta ce au facut'o Dr. Glodariu au produsu eara o desbatere viia aflandu unu sprijinu bunu in D. cons. guver. Iacobu Bologa, carele au vorbitu si aparatu principulu, ce se involuà, inca cu tóta barbatia, asia in catu in fine s'a rotunditu si neteditu astufeliu: „cá presedintele se iè o asemea propunere la desbatere inca in decursulu siedintei curinte.“

Trecu la taiarea II, carea traptadia despre protopopiaturi. Aici membrulu celu mai insemnatu alu sinodulu s'a exprimat, ca cuventulu popa involvésa in sene o notiune plina de ocară; ba chiaru densulu a diu, cai gretia de cuventulu popa, ca-i pretriviale si ca strainii numai in batjocura vorbescu despre clerulu nostru, candu dicu popa. In urm'a espectoratiuniloru asupra cuventulu popa propune luminatulu sinodu, cá se si dè parerea, déca voiesce a modernisa vorba popa cu presviteru si protopopu cu protopresviteru? Neologismulu acesta grecescu l'au primitu luminatulu sinodu cu unu aplausu si entusiasmu necreditu. Gaciti de ce? Déca tempurile cele vitrege au facutu, cá pop'a se fia de ocară si de rusine inaintea lumii si apoi tocmari' fi avutu cineva voie si dorintia de alu substitui cu mai reverendu, apoi atunci, crediu, ca parintii sinodulu n'ar' fi avutu lipsa se alerge pana la Elada la Greci'a dupa unu cuventu, ci se se fia uitatu numai in cartile bisericesci, de care s'au folositu mosii si stramosii nostri si acolo ar' fi aflatu cuventulu **preotu**; cuventulu acesta inca e coruptu dupa cum dicu gramaticii din presviter si adeca facunduse mai antaiu presviteru de aci presviteru si de aci preutu si in urma preotu.

In urma daca chiaru ar' fi viutu se se arete, ca e radicalistu si ca vrea se introduca in locul popii si preotulu unu cuventu mai corespunditoriu si mai plausibile, apoi atunci se fia introdusu cuventulu stramosiescu, sacerdotu ce-lu purtau popii romaniloru; s'au daca acesta s'ar' fi parutu prealatinescu, se fia remasu pe lunga cuventulu parinte, carele-i fórte tare usitatu. Proverbulu poporanu romanescu: „Uita me! Ardeleanu mi au luat u luleu'a si iau pus u numele pipa, cá se nu o mai cunoscu“ isi póte inca afla sociu. — (Va urmă).

Actu serbatorescu in Miramare. Inaltimea S'a archiducele Austriei Ferdinandu Maosimilianu primi coron'a din man'a deputatiunei mecsicane. Don Gutierrez de Estrada, in fruntea deputatiunei'lu róga, cá se benevoiesca a primi tronulu Mecsiculu, care fara ajutoriulu Franciei, alu carei poporu fratiniu siau versatu sangele pentru fratii loru dela Mecsicu (spanioli) erá ecspusu pericolulu totalei ruinari, precum si déca nu avea parte de eminentele insusiri si admirabil'a abnegatiune a Inaltimei Sale imperatesci si remanea fara de libertatea comerciului, care a aflat'o in convictiunile casei austriace; ér' prince'sa acumu imperatésca cu virtutile, cu spiritulu si blandetiele sale va sci atrage de pe tron u tóte animele mecsicaniloru la unire.

„Mecsiculu, dice Donulu, depone poterea suverana si constituanta, care sei regulese sórtea si sei asigurese marele viitoriu cu incredintiare fiésca in manile In.Vóstre, candu in ór'a primirei serbatoresci ve apromite o iubire fara margini si o credintia neclatita.“

O apromite, pentru-ca cele dóne principia mari: „catholicu“ si monarhicu, care lea datu loru civilisatiunea si acumu le asigurésa mantuinti'a, sunt profesiunea neintreruptei traditiuni a archiducelui, care e surcelu din tulpin'a imperatulu Carolu alu V (fostu rege si alu Spaniei de care tienea si Mecsiculu) si care principia si acum voru aduce mantuinti'a imperiulu mecsicanu, la intemeierea caruia providenti'a a facutu pe Inaltimea S'a instrumentu. Totu Mecsiculu intr'o anima 'lu saluta cá pe domnitoriulu tiei, si astépta cu multamire primirea lui pe pamentulu seu, fiendu simbolulu relegei catolice si alu dreptatei profesate in simbolulu Inaltimei Sale „justitia regnorum fundamentum.“

Inaltimea S'a imperatésca response deputatiunei in limb'a spaniola, cum-ca cercetandu actele se incredintésca, cum-ca maiortatea locuitoriloru Mecsiculu e ecspresa in acést'a vointia dechiarata, prin urmare conditiunea pusa in 3 Oct. 1863 este implinita, si Inaltimea S'a cu totu dreptulu se póte considerá alesulu poporulu mecsicanu. Garantiele binelui si nedependintiei tiei, multamita marinitatei Mai. Sale imperatulu franciloru, sunt asigurate si elu va pastrá in memoria benevointi'a acést'a sincera.

„Serenisimulu siefu alu familiei mele, dice, mi a datu invoie la primirea tronulu oferitu. Eu 'mi potu déra implini apromiterea eventuala data inainte de 6 luni si ve dechiaru prin acést'a serbatorescu, cumca Eu cu ajutoriulu atotopotintelui primescu din manile natiunei mecsicane coron'a ce Mi-o da dupa dreptulu care 'lu are a si alege unu regime coresponditoriu dorintieloru si cerintieloru sale.“

„Mecsiculu sia pus u increderea intr'unu surcelu (urmasiu) alu aceleiasi case habsburgice, care inainte de 3 secle a plantatu pe pamentulu seu monarhi'a crestinesca. Acést'a incedere Me misca pe mine si nu o Voiu tradá. Primescu potestatea constituanta, cu care Me investésa natiunea, a carei organu sunteti Dvóstra. Eu inse o voiu tiené numai pana atunci, pana candu va cere necesitatea a creá o ordine regulata in Mecsicu si a organisá institutiuni liberali si prudente.“ Elu se va grabi dice, a asedia monarhi'a suptu auctoritatea legiloru constitutionale, indata ce pacificatiunea tiei va fi complinita. „Puterea unei potestati de statu e dupa convingerea Mea mai sigura prin stabilitatea si soliditatea, decatu prin necertitudinea marginiloru sale“ Noi vomu dovedi, cumca o libertate bene intielésca se póte fórte bene uni cu dominarea ordinei; Eu voiu sci pretiui pe un'a si ceialte voiu sci castigá respectu. Flamur'a nedependintiei o voiu tiené susu, simbolu marimeii viitóre. Contediulu la ajutoriulu unu fia carui mecsicanu care 'si iubesc patri'a, cá se' Mi dè mana de ajutoriu la implinirea séu resolvirea frumósei inse grelei mele probleme. Unirea ne va face tari si ne va da prosperare si pace. Regimulu Meu, o repetediulu, nu va uitá neci odata multumirea cu care e datoriu domnitoriulu, alu carui ajutoriu amicabile a facutu posibila renascerea tiei nóstre celei frumóse. Eu Me pregatescu a calatori la nou'a Mea patria prin Rom'a, pentru-cá acolo din manile santulu parinte se primescu benecuventarea aceea, care e atatu de pretiuta pentru veru-ce regentu, inse pentru Mene indoitu importanta, care sum chiamatu a intemeiá unu imperiu nou.

D. Gutierrez de Estrada primesce cu multumire vorbele cele parintesci si neconditionat'a primire a tronulu, depunendu la petióre iubirea, multumirea, omagiulu si credintia Mecsiculu. Dupa acést'a se tienù „Te Deum“ in capel'a castrulu; flamur'a mecsicana se inaltia pe castru si fù salutata cu salve de tunuri. Indatasi si numi noulu imperatoru pe gener. Woll ministru de resbelu si alti 3 ministri Velasquez, Hidalgo si Arrangoiz; urmà visit'a mai multoru deputatiuni si in 14 a manecatu la tronulu primitu.

Mai. S'a imperatulu nostru comitatu de ministrii si de cancelari (afara de alu Transilvaniei—) inca se aflá la subscrierea actelor de statu pentru regularea drepturiloru agnate ale noulu imperatoru in Miramare si in 9 se intorsese la Vien'a intre primiri calduróse de poporu. —

Cronica esterna.

PRINCIP. UNITE ROMANE. Buonresoi. „Monitorulu“ ne aduce concessiunea pentru caile ferate din Romani'a de dincolo de Milcovu sanctionata si de Mari'a S'a Domnulu,

dupa care numitele cali ferate se impartiescu in 11 sectiuni si anume: dela Galati la Tecuciu, dela Tecuciu la Agiudu, de aici la Bacau; dela Bacau la Romanu, de aici la Tergulu frumosu si Iassi, dela Agiudu si la Ocna, dela Ocna la Romanu si la frontiera Bucovinei, impartinduse acésta distantia in dóue sectiuni cu catu se va poté mai egale. Linea principala e la Focsiani, de aici la Iassi, la Valea Prutului, comunicatiune si cu Basarabi'a. —

Despre caile ferate in Romania de dincóce de Milcovu, dupa reportulu comitetului adunarei legislative, comitetulu sia datu parerea pentru D. Ward, care ceruse concesiunea fip-sandu pretiulu de kilometru pentru sectiunile Giurgiu-Bucuresci-Braila la 200 mii franci, si pentru linea dela Bucuresci la Virciorova (lenga Orsiova, fruntari'a Austriei) la 215 mii franci, si recomanda camerei cu acestu concesionariu a-cestea linii. Reportoriulu fù D. G. M. Ghica. —

Diurnalele romane afara de „Buciumulu“ nu se pré ocupa cu legea rurala, cum s'aru cere. — „Romanulu“ se plange asupr'a postei austriace, cumca va aduce numai unadata pe septemana scirile ou diurnalele, provocandu punerea la cale a posteloru tieriei eschisivu preste totu. Ér' „Buciumulu“ iea parte mare la opulu improprietariei, inse dia descoperiile lui s'aru vedé, ca oligarchii studiésa a se imbracă bine cu castiguri si la improprietarea tieraniloru. Bravo patrioti de punga! S'au formatu inse trei partide, una conservativa, alt'a democratica, si a trei'a guvernamentală; cea conservativa simte durere totu numai pentru desdaunare, cum le ar' poté veni mai la socotéla, ér' celelalte dóue au redicatu sabi'a lui Damocle asupr'a capeteloru oligarchiei. „Buciumulu“ ne mai spune numai atat'a, ca in 5 Aprile s'a petrecutu in camera unulu din scandalele cele mai neaudite, nu spune inse: cine? ce?

Incungiurarea marginiloru tieriei de tóte laturile cu militi'a vecina a produsu ingrijiare multa in Moldo Romani'a. — Lui „Botschafter“ inea i se scrie dela Parisu in 11 Aprile, cumca in cercurile diplomatice parisiane se ventura fórte scirea, cumca Austri'a a tramisu o ecspositiune in detaiu despre agitatiunile revolutionarie in Principate si despre apararea loru din partea guvernului Princ. Cuză, si acést'a o au impartasitu cabineteloru din Berlinu, Londinu si S. Petruburgu, alaturandu si documente doveditórie. La Parisu nu a tramisu, fienduca din aote se vede ramurirea agitatiuniloru pana si in palatulu Franciei. — Ér' despre Rusi'a scrie „H. Z.“, „ca ea e tare resolvata a pasi fórte energicu in contr'a Principelui Cuză. Cabinetulu din Petruburgu se vede, ca e aplecatu a intreveni chiaru si cu arm'a si in direptiunea acést'a a pusu intrebarea (catra cine? Red.), déca la ecsecutarea intentiunei acesteia mai face lipsa invoirea tuturoru poteriloru suscrise la tractatulu de Parisu? — Ér' scirea, cumca guvernulu Romani'e a destinatu 500 mii lei prin camera pentru unu reprezentante la congresulu europénu a starnitu in cercurile diplomatice de aici (unde?) ilaritate.“

In septaman'a luminata se va tiené cu mare pompa si ceremonii conductulu straportarei remasitieloru lui Mihaiu Eroulu, pentru cari ceremonii alti 60 mii lei meniti arata destula profusiune ou averile statului. Nu cumva preotimea sierbitóre la unu actu atatu de nationalu si alti confaptuitori voru se capete inea plata, pentru-ca 'si voru face datori'a nationala?! — Acei 60 mii ar' prinde mai bene romaniloru, candu s'aru preface intr'unu institutu inaltu militariu, ce se eternese numele „Stefanu si Mihaiu Eroii,“ si serbarea susnumita se se faca din partea tuturoru din simpla pietate nationala, déca sunteti romani si nu mercenari, ér' banii publici se se verse numai pentru monumentulu de susu, pentru scopuri salutare, traitóre si garantatórie de viétia nationala. —

— In siedinti'a camerei din 23 Martiu se acordà D. Alecsandru Donici, poetulu romanu fabulistu pentru meritele sale literarie si servitiile reale aduse Romani'e, o recompensa de 1500 lei pe luna, reversibila si asupr'a copiiloru pana la majoritate. — Prin decretu din 27 Martiu de D. Alecsandru Papiu Ilarianu este denumitu procurore de sectiune la curtea de casatiune in loculu D. A. Donici.

— Camer'a procede cu desbaterea bugetului cam pré inoetu. — In 24 Martiu la discusiunea bugetului ministeriului de interne s'a primitu bugetulu prefectureloru si anumitu prefectulu din Iassi are léfa 1500 lei si 2500 spese reprezentare; secret. 1500; directorulu 800; reportoriulu statisticu si comptabilu 600; 3 siefi de birou cate 450; registrantulu 350, ad-

jutoriulu seu 250; archivariulu 300; 10 copisti 1 cate 300 si insarcinatii cu regularea archivei cate 300 si 1 odaiasiu cu 100 lei pe luna. Leu e 18 cr.

Prefectulu judeciului Ilfov si celelalte prefecturi au dela 2000 lei in diosu pe luna pana la 1500.

— Pretiulu bucateloru pela 26 Martiu in Braila grau ciacar calitate 1-a a 200 lei chila; man'a a 2-a 185, carneau 90 pana 102, arnautu 120—136, secar'a 70, ordiulu 52, meiulu 75; in Giurgiu grau ciacan 168 lei, carneau 162 man'a a II-a 114.

Scól'a nationala de medicina si farmacia, care spre multa fericire a patriei sub inspectiunea D. gener. Dr. Davila prosperésa acum de 9 ani a produsu si produce unu numeru insemnatu de medici si apotecari de prin tóte districtele. 368 de elevi se afla si acum; 267 au urmatu studiile medicale 51 studiile farmaceutice si 50 studiile veterinare.

Luandu dupe provincii se constata ca 236 sunt nascuti in Romani'a mare, 36 in Romani'a mica (Olteni'a), 59 in Moldavi'a, 10 in Transilvani'a, 15 in Bulgari'a, 9 in Rumeli'a si 3 in Franci'a. Din scól'a de medicina sunt: 2 doctori in medicina, 7 sunt aprópe se obtena acestu diplomu in facultatea de medicina din Parisu si din Turin, 7 licentiatii in medicina si 20 bacalaureati in sciintie, si dupe positiia, 7 ocupa functi'a de medicu de regimentu clasa II; 18 de medicu de batalionu clasa I, din care 7 in armata si 11 in arondisementu; 33 de medici de batalionu clasa II, din care 13 in armata si 20 in arondisementu, 83 subchirurgi, din care 38 in armata si 44 in serviciulu civilu, si 24 elevi esterni la spitale, din care 5 la spitalele militare si 19 la spitalele civile. Scól'a de farmacie (in alu V anu dela fondare) a datu 12 cu diplomul de asistentu, 1 bacalaureatu in sciintie, apoi 7 ocupa functi'a de farmacisti clasa III in armata, 10 subfarmacisti in ostire si 7 la spitieriele civile. Scól'a veterinara (in alu III anu dela fondare) a datu 11 sub-veterinari in armata si in anulu acesta va da subveterinari prin districte.

Tóte numirile si inaintarile, deosebitu de esamenele speciale, se facu prin concursu, conformu inaltului decretu dela 21 August 1862. Recunoscintia meritata Domn. directoru gen.

Situatiunea nu s'a schimbatu, decatu cu prospectulu ce 'lu are intrunirea conferintiei din Londonu in 20, la care cu majoritate alese si federatiunea germana unu reprezentantu pe D. de Beust, diplomatulu Sachsoniei, care a si pornitu la Francofurtu spre a 'si luá instructiunile.

L. Clarendon in Parisu primitu in audientia de imperatulu Napoleonu, se privesce cá unu gagiu pentru renoiirea cordialitateri intre poterile apusane; nu atatu pentru conferintiele dela Londonu, catu pentru caus'a Romani'e se contielesera acesti doi amici, fienduca Napoleon vrea a propune la conferintie nescari modificari in tractatulu de Parisu privitóre la Principatele romane. —

Garibaldi petrece din bancheturi in bancheturi si poporul 'lu saluta la ori-ce esire afara cu o reverintia si pietate ne mai audita, decatu la unu poporu ce scie pretiui simtiulu de libertate.

— Unu Telegramu dela Berlinu din 18 Aprilie anuntia, ca s'au asaltatu siantiurile Düppel si dela 1—7 dimpreuna cu comunicatiunile din dosu s'au ocupatu prindinduse 11 oficiri si 2000 feciori. Brigad'a Raven ocupà si siantiurile 8, 9, 10; dupa lupta mare se luà si capulu podului, ér' podulu la Sonderburg l'au ruptu. 40 oficiri sunt prinsii.

Diet'a Ardealului, dupa cum scrie „C. Gen.“ se va redeschide de securu in decursulu lunei lui Maiu, si alegerile deputatiloru in loculu celoru ce nu primira misiunea s'au ordonatu de multu. Nu soimu numai, candu se voru si demandá alegerile. — Si déca cei alesi voru primi misiunea or' voru calcá in urmele celoru de mai nainte.

Cursurile la bursa in 20. Apriliu 1864 sta asia :

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 43 cr. v.
Augsburg	—	—	112 „ 75 „
London	—	—	113 „ 25 „
Imprumutulu nationalu	—	—	81 „ 20 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	73 „ 45 „
Actiile bancului	—	—	780 „ — „
„ creditului	—	—	192 „ 80 „

Obligatii desarcinarii pamentului in 16. Apriliu 1864 :
Bani 71.10 — Marfa 71.50